

18.3.2019 klo 10.32

Helena Tiihonen <taavatii@gmail.com> -> vaasa.hao

Dno 01270/18/5299. Liitelistan liitteet 4: liitteet 10 - 12.

Ajankohtaista asiaa, linkkejä:

A.

<https://yle.fi/uutiset/3-10651443>:

Ilmastopaneeli: viisainta olisi vähentää hakkuita

B.

Lauri Vaaran puheenvuoro pystykaupan korruptiivisuudesta ym:

<http://laurivaara.puheenvuoro.uusisuomi.fi/204161-puun-pystykauppa-on-korruptiota?fbclid=IwAR1s1YQVjLSqhM8DDsAKTfSzS0DwGacvvAx0niA8brS00a5oLivqG3ewAd4>

Puun pystykauppa on korruptiota

5.10.2015 15:15 [Lauri Vaara](#)

- [Puukauppojen takkuaminen](#)
- [Puunkorjuuta isännättömällä rahalla](#)
- [Suuri muutto](#)

Metsätalous on Suomessa eriytynyt maan talouselämästä omaksi maailmakseen, metsänhoitajien maaksi. Massiivisella tiedotuksella ylläpidetään kuvaa tehokkaasta metsätaloudesta. Todellisuus on päinvastainen. Metsätalous on kaaoksessa niin yritys- ja elinkeino-oloina kuin metsänkäsittelynäkin. Alalla sovelletaan käytäntöjä, jotka ovat ristiriidassa talouselämän sääntöjen kanssa. <https://helda.helsinki.fi/handle/10138/38458>; <http://www.taloustieto.fi/muutkirjat/452.html>; <http://www.loot.co.za/product/vaara-lauri-finland-a-land-of-foresters/vlmv-2917-g790>

Kun kaaoksen käytännöt ovat tehneet puun myynnin huonosti kannattavaksi ja vähentäneet puunmyyntejä, se tulkitaan yritysmäisen käyttäytymisen puuttumiseksi metsänomistajilta. Todellisuudessa kaaos ja sen seurauksena puukauppojen vähäisyys johtuvat metsänhoitajien puutteellisesta yritystalouden osaamisesta. Metsänhoitajien ammatillinen osaaminen on metsähallituksen virkamiehinä opittua osaamista ammattikunnan ensimmäisiltä vuosikymmeniltä 1800-luvulta. Valtion metsätaloudessa yritystaloudellinen osaaminen jäi puutteelliseksi.

Räikeimmin talouselämän säännöistä poikkeavaa käyttäytymistä on puun pystykauppa. Muissa Euroopan maissa sitä ei sovelleta, sillä se tiedetään korruptioksi.

Pystykaupassa puuta ostetaan ehdolla, että puunmyyjä vastasuorituksena ostaa korjuutyön puunostajalta. Ehtoa ei havaita, sillä korjuutyön kauppa piilotetaan sitomalla se puun kauppaan. Korjuutyön hinta vähennetään pimeästi puun bruttohinnasta, tehdashinnasta. Puun myyjä ei tiedä bruttotuloaan eikä siitä vähennettyjä kustannuksia. Hän saa tietää vain jäännöksen, jota nimitetään kantohinnaksi. Yksityismetsien puusta korjataan tuntemattomalla hinnalla pimeästi 85 prosenttia.

Piilotetusti myydyllä korjuutyöllä metsänhoitajat turvaavat omaa työllisyyttään. Metsäyhtiön omistama puunvälitysyritys on otettu metsänhoitajien hallintaan ja liitetty metsäyhtiön puunosto-osastoon metsäosastoksi. Metsäosastosta on tehty metsänhoitajien monopoli yhtiön puunhankintaan. Yrittäjiltä ei osteta tehtaille toimitettua puuta.

Vastaava monopoli syntyisi asuntojen kauppaan, jos pankin omistama asuntojen välitysyritys liitettäisiin pankin lainaosastoon asunto-osastoksi. Finanssivalvonta on kieltänyt pankkeja suosimasta omia asuntovälitysyriksiä.

Metsäosasto periytyy hevoskaudelta, johon aikaan puunhankintaan liittyi kämppien ja hevostallien rakentamista ym. Koneellisen puunkorjuun aikakaudella metsäosasto on tarpeeton rasite.

Muissa Euroopan maissa ei ole pystykauppoja eikä metsäyhtiöiden palveluyrityksiä. Puukaupat ovat tienvarsi- ja tehdaskauppoja ja puun toimittavat jalostajille pääosalta yksityiset yrittäjät.

Pystykauppa on todettu korruptioksi arvostetussa englanninkielisessä metsäalan oppikirjassa näin: ”Puun pystykauppa on täydellinen - ehkä paras - korruptiota aiheuttava ja ylläpitävä järjestelmä”.

Korruption kenttä on siinä, että pystykaupassa metsäosastolla ei ole liiketaloudellista tulosvastuuta toiminnastaan. Vastuuta puunkorjuun kustannuksista ei ole, sillä metsäosasto vähentää korjuun kustannukset ym. kulut puunmyyjän bruttotulosta. Vastuuta myöskään yhtiön puukustannuksista ei ole, sillä puu luovutetaan tehtaalle hankintakustannuksilla. Puunhankinnan kulut, noin 600 miljoonaa euroa, ovat isännätöntä rahaa, koska maksajaa ei ole. Puunmyyjä ei tiedä, että hän on kustannusten maksaja pystykaupan puunkorjuussa.

Puunmyyjän bruttotulosta vähennettyjä puunhankinnan kuluja voidaan manipuloida rajattomasti, sillä vähennettyjen kustannusten ei tarvitse vastata todellisia kustannuksia. Kuusitukin kaupoissa kuluvähennys on yleisesti nolaa pienempi eli puun pystyhinta on tienvarsihintaa korkeampi. Kuluvähennykseen voidaan sisällyttää muitakin kuin korjuun kustannuksia.

Kuluvähennysten manipuloinnilla säädellään jäännöskantohintaa, jolla ohjataan puunmyyjiä haluttuun käyttäytymiseen puukaupoissa. Korkealla jäännöshinnalla palkitaan puunmyyjiä pystykaupoista, avohakkuista ja puun kesäkorjuusta. Matalalla jäännöshinnalla rangaistaan hankintakaupoista, poimintahakkuista ja talvikorjuun vaatimuksista.

Suuri muutto

Metsänhoitajien maassa vallitsee lähes uskomaton sokeus talouden peruskäsitteistä; puunkorjuun tehokkuus ymmärretään väärin. Kustannusten minimointi ei viiteenkymmeneen vuoteen ole ollut puunkorjuun tehostamisen tavoitteena. Sen sijasta on tavoiteltu työn tuottavuutta, jota on mitattu työtunnin kuutiometreillä. Siinä ei oteta huomioon metsäkoneen hinnan korkoja ja lyhennyksiä eikä lavettikuljetuksen ja hankintaorganisaation kustannuksia.

Väärin ymmärretty tehokkuus käynnisti 1960-luvulla tapahtumasarjan, joka saattaa olla maan talouselämän kaikkien aikojen suurin talouspoliittinen moka. Maataloustraktori syrjäytettiin puunkorjuusta ja tilalle tuotiin metsätraktori, vaikka maataloustraktorin ajotaksat olivat taksataulukoissakin metsätraktorin maksuja alemmat. Seurauksena oli koneiden vajaakäyttö sekä pellolla että metsässä.

Korjuutyön maksaja oli eristettävä puunkorjuusta, sillä maksaja ei tavoittele korkeaa työmäärää vaan matalia kustannuksia. Maksaja - puun myyjä - eristettiin puun pystykaupoilla.

Metsäkonetta mainostettiin edistyksen harppauksena. Todellisuudessa se aiheutti samanlaisen elinkeinoelämän romahduksen kuin muutkin tunnetut edistyksen harppaukset. Puunkorjuun

ansioiden menettäminen romahdutti maatilayritysten kannattavuuden. Kymmenet tuhannet maatilayritykset lopettivat toimintansa ja väki muutti Suuressa muutossa Ruotsiin ja kaupunkeihin.

Nykyisinkin metsäkoneen kustannukset ovat metsävarustetun maataloustraktorin kustannuksia korkeammat. Kalliin korjuun lisäksi kustannuksia nostavat metsäkoneen edellyttämä avohakkuu ja puun kesäkorjuu. Kesäkorjuu on talvikorjuuta kalliimpaa, ruhjoo metsiä ja levittää maannousemasientä.

Puun talvikorjuu olisi edullista myös metsäteollisuudelle. Korjuukustannusten alentuminen alentaisi metsäyhtiön puukustannusta. Sahatavaran laatu edellyttää tukin talvikorjuuta. Puun lumivarastointi on kesäkorjuuta edullisempi tapa tyydyttää tehtaiden tuoreen puun tarve kesällä.

Pystykaupan korruption ei tarvitse jatkua loputtomiin. Korjuutyön sitominen puun kauppaan pystykaupaksi voidaan kieltää kilpailulain vastaisena kauppatapana. Erillisissä korjuutyön kaupoissa maatala- ym. yrittäjät kilpailisivat yhtiöiden metsäosastojen rinnalla tienvarsikauppojen puunkorjuusta ja puun myyjä maksajana valitsisi urakoitsijan ammattimiesavustajan tukemana.

Kilpailuun ja maksajan valtaan siirtyminen antaisi maaseudun elinkeinoelämälle mittavan taloudellisen sysäyksen. Metsätalouden vuotuiset kustannukset voisivat alentua noin 200 milj. euroa (20 %). Siirtyminen metsävarustettujen maataloustraktoreiden käyttöön lisäisi maatilayritysten vuotuisia tuloja noin 400 milj. euroa. Vertailuksi todettakoon, että valtion maataloustuki vuonna 2013 oli 511 milj. euroa.

Lauri Vaara

Maatalous- ja metsätieteiden tohtori

Valtiotieteen tohtori

C.

<https://yle.fi/uutiset/3-10677555>

EU vaatii: Investoijille on kerrottava sijoitusten ympäristöriskeistä

Uusilla säännöillä yritetään suitsia ympäristölle haitallisten sijoitusten "viherpesua".

[Euroopan unioni](#)

7.3.2019 klo 10:50päivitetty 7.3.2019 klo 11:22

Tuhannet ihmiset osoittivat mieltään Brysselissä vaatien toimia ilmastonmuutosta vastaan 5. joulukuuta. Olivier Hoslet / EPA

[Jaa artikkeli Facebookissa](#)81

[Jaa artikkeli Twitterissä](#)

EU on päässyt sopuun uusista säännöistä, jotka velvoittavat finanssilaitokset kertomaan asiakkailleen sijoituksiin mahdollisesti liittyvistä ympäristöriskeistä.

Lain tarkoitus on kannustaa sijoittajia ottamaan ympäristöarvot huomioon ja samalla estää yrityksiä esiintymästä ekologisempina kuin ne todellisuudessa ovat.

Laki velvoittaa myyjän kertomaan, mikäli asiakkaan harkitsema sijoitus voi esimerkiksi edesauttaa veden saastumista tai vahingoittaa luonnon monimuotoisuutta.

– EU esittelee tänään läpinäkyvyysperiaatteen, jolla varmistetaan, että sijoittajat ymmärtävät heidän investointiensä ekologiset ja sosiaaliset vaikutukset, luonnehti Romanian talousministeri **Eugen Teodorovici** uutistoimisto Reutersille.

Alustavaan sopuun uudesta laista on päästy EU:n kansallisten talousministereiden ja Euroopan parlamentin välillä. Lain lopullinen hyväksyminen vaatii vielä kummankin osapuolen muodollisen hyväksynnän.

Lähteet: Reuters